

AÍL STOC

7 An Chéad Rúnós

TOMÁR Ó MÁITLÉ DÁ CÚR I N-EASÁIN.

SRAIT NUAR. LEABH 2. UIMH 7.

BEALTAINE, MEITÉANÍ 7 MÍL, 1925.

DÁ PIASHNÍ A LUAC.

IMEALL-BÓRÓ NA HÉIREANN

(Ap Leanúnán).

Máitír le círtáin Donchruid, ap an taoibh ó chuaidh d'Éirinn, ailtícheá i mór atá ann, tá Tochar na hFomórae ag éann de iongantaisce an domhain. Seo mille amach ó baile an Chaireáin tá Reacra rúrde. Oileán é reo a bfuil tuairim éagsúl mille ceapnósach faoi agur in mbliadhán mille náoi scéadó agur aon dí trí céad dumh oíche in trí riúró i n-a gcomhurú ann. Dunáite ap agair an oileán tá an Deann Mór. Tá Spuit na Maoile eorúi Eipe agur Alba. An té a vteaptócaidh uair a dul ó Éirinn go dtí an Bheataim Mór agur a mbeadh fáictíor aip ní an bfaippríse reo é an dealac in siopra dho, agus ní aí deil mille d'fáippríse eorúi Donchruid agur Alba. Cuan caol fada é Loc Ottarba ap a bfuil baile Lataarna rúrde agur teangeann Luingsí go fíelteamail ón mbaile reo go Spuit an Réip i n-Albain. Ir é an t-ainm a bí ap Cuan Déal Feirfe a n-allóid Loc Laois. Tá ré ruar le reacht mille aip leithead ag a déal. Agur rímeann ré éagsúl mille déag ipteacé ro tip. Snaigean an abhainn ap a vteaptar an Logán ipteacé ra gcuain reo agur ór inid é so mbionn luatá mór léit tuisceann rí go leor ipteacé léit, i na h-airíonn, ionnúr go bfaigean muintir Déal Feirfe a ráit le déanamh agur an cuan a comneál domhingise i gcomháit na Luingsí mór. Tráchtann an reanáir go minic aip dá baile mór eile atá rúrde i n-aice an éamh reo—Cárrais Feapaisce i gContae Donchruid agur Deannún i gContae Donchruid in Déan, an áit a mbidh Comgall a' teagars tráit den tráosgal.

Cuan caol fada é Loc Cuam, agur ap an taoibh thír ve tá cineál leit-mhe reo a vteaptar na h-áit. Tá Baile Óró Ulló rúrde ag an gceann ó chuaidh de Loc Cuam, agur i n-aice leir an gceann ó déar den éamh tá Dún Pádraig rúrde, ap a bfuil Naomh Pádraig, Naomh Óengus, agur Naomh Colm Cille a' dhalta.

Eorúi Contae an Déan agur Contae Luingsí aitá Loc Caiplinne. Caol-fáile é reo geall leir an gCaol-Sáile Ruád i gComhaonta. Ní i bpraoi uair aitá lúdhí Cinn Trága.

O Loc Caiplinne go Baile Óró Cliat tá an fáippríse éadomhán go maith. Tig le roinntí neapanta mór, ap a fionn rím, dul ipteacé Cuan Déan Dealgan agur Cuan Óróchead Óró. Ir iomdá oileán i n-aice le i meall-bóro Baile Óró Cliat; Raépa Óreaghsí aitá Dealgan na cinn in mó aca. Inp na rgéalta fiannaireachta agur i reanáir na tíre in mimic a luatátear Deann Éadair, an gob talman rím atá ap an taoibh ó chuaidh de Cuan Baile Óró Cliat. Ap agair an gsoibh reo ó déar éife tú Dún Laoighne; téangeann Luingsí ar an áit reo le pairinéasach agur le litriéada go Cárrais na h-Éireann agur go h-áiteaca eile tar leas. Seoltann Luingsí fheirín ón gCalaibh ó chuaidh go tionsca comhingeáca.

Dro an dothair an ceann tíre in ruait eantaraíse i gContae Cill Manntáin. Rinneadh calabórt le goifid i n-aice le baile mór Cill Manntáin fén a chorpain ruar le £85,000, agur in féidir le lucht an baile móir aonair a gcurt earracháe a feolaibh tan leas ó béal a nuaorair fén.

Ní mórán cuanta den fach atá ra taoibh thír de Contae Loc Cárrais, mar aí tuimhdeála gairm (7 gairm éalata) i n-aice leir an imeach-bórd. Sa Luingsí aonair gairm agur ré cuigeach feirfeach aí an buan beag Rorlán, agur trállann Luingsí go fíelteamail ón áit reo go Fírhuaipr fo mbheataim Vig. Ní tóigann cudo de na Longa tar trí huaise a éagsúl a' déanamh an airtí.

Loc-dá-Choicé an t-ainm a bí fadó aip éan Port Láirge atá rúrde thír Contae Loc Cárrais agur Contae Port Láirge. Tá Rinn an Dubháin ag béal an éamh. Teangeann longa ó Port Láirge go Bhuíortol i Sapana agur go bailte puint eile ran trí rím le eallaí, im, uibeaí, agur toirta talman. Ir déar na cuanta atá ag an Tráig Mór agur ag Dún Sarpbán fheirín.

Cuan Eocaille, Cuan Coircaige, agur Cuan Cinn tSáile na cuanta in mó atá i gContae Coircaige, agur in é cuan Coircaige fén an ceann in mó aca reo. Tá ré ruar le trí mille aip fad agur dá mille aip leithead agur in iomdá rím oileán ann. Tá Cill Sarpbán (An Cór) rúrde aip an oileán in mó aca. Annfeo atá an calabórt, aíde in féidir le Luingsí mórta a cheart ipteacé comh fada le catáin Coircaige fén. Seoltar pairinéasach agur go leitheada ó Cill Sarpbán go Meiliocá agur go néigíum comhingeáca eile. Céap Uí Néir, an ceann tíre in fuidé ó déar d'Éirinn, in gContae Coircaige atá ré in ann atá Cionn tSáile fheirín, an áit aip bpraoi aip Saevidil in an mbliadhán 1601.

Ir iomdá cuan bpraoi fairsing i gContae Ciarracháe agur in an gceann thír de Contae Coircaige. Ní gábhád Dúinn trácht annfeo ap béal na Sionainne, agus bí giotra ra bpráipear reo éeana faca in abhainn rím 1 gContae an Chláir tá cuanta na Maga Dáine, áit ap báiteadh curto maith d'allphón na Spáinne. Tuisceann rím ap air muro go dtí an áit ap doruigheamh—Cuan na Sceilimhe. Már éeannaunn duine meall-bóro an lárcheann i gcomórtar le meall-bóro an Oirthear Ériú ré gúp mó agur gúp iomadáinla go mór na cuanta atá in lárcheann. Ó fíu do páirfeis goiote meall-bóro lárcheann Éireann a éup i gcomórtar le meall-bóro lárcheann Albain agur le meall-bóro lárcheann na h-Ioruaerde. An fáippríse mór a' bpráiteadh ipteacé in gach eacá gan farsadh ná díoean ag ná círtá uairi—d'fíor is in na capraisgeachá vosa,—na pairtí talman a phairt capraisgeachá cnuasa ionta d'fanadar na reamh, agur deir iníni de na tlaict-ghrafadóirí linn go dtairbeáinna na h-oileán éapt timeall na tíre an áit a phairt meall-bóro na h-Éireann fad 6.

TIR-DÁ-LÓC.

SAOÍSÍL ÉANAÍA.

"Ní haois éan a' dul an t-aep naibh cleite uairó fén ann, Dá vigeann ap an rpéip nō dá luigean ap an tráig,"

mar aonúdaíte an filí. Sin é peapáct as an leabhar úd "Saoísl Éanaía" a ruspóid "Táis O Ceallaig." Ní haois a' dul an t-aep i neamh. naibh bfuil tráct aip ra leabhar reo, i tá ceanna maite acu a bfuil a bprictíup ann, i pictiúp pláctmhar ina ceann rím.

Ir móir an gair do lucht fogluma i ní móir an fach aip an teangeard i fén go bfuil ramleabha dá fórt reo dá ruspóid. Ir éifeactac an caoi a gcurtigean ré leir an teangeard a bfuil d'eolur a' baint léi fén a éup i utóll a céile i bfuilim leabhair. Cé fúinmór a bfuil d'eolur ra leabhar reo ag Saevidil-Geoirí anonn in anall aip futo na tíre, aíde ní uibeaí go bfuil aontuine amáin acu a bfuil an t-eolur aip fad aige. I vteannta an méir rím, tá focla i fíorán ag Táis ina leabhar a taighiseáu ar rean-leabha Saevidil. Ap an scuma rím, san aon congnáin a mb'fíu caintí aip a fágair ó aon teangeard eile, tá leabhar cuimhne i utóll a céile ag Táis comh maith in déanfaradh fear eolur i n-aon teangeard eile. Ní vís anmheáca ná téarmáin aip, ap san aon ceann úp a éamh. Fágann rím dui mór an leas eolur atá ag rean-Saevidil-Geoirí na tíre. Ir mó go móir, fada é ná an t-eolur a tús na rsgola náriúnta do Déaglóiri na tíre. Agur Déaglóiri foglumta fén muirobh fuiil ram-eolur aige, ní péarfaradh ré leabhar mar aip reo ná an t-eolur atá ann a éup i utóll a céile. Ba spinn cumhaíseach an díneam iad na Saevidil, agur tig leir na Saevidil-Geoirí teagars a tabhairt fóir don Sallóact aip a lán iudai reacar an ceanscar. Rúd eile óe, an té atá a' ceapaú téarmáin nua foglumhiseáu ré i utóraí na rean-téarmáin.

Támaro lán-éinntí aíde go mb'fíu eolur ag muintir na tíre i lucht fogluma aip an leabhar reo go mberid an fuaodach aip i ná rsgola. Ap aon dealac, tá gníomh mór déanta ag "Táis O Ceallaig" le n-a éup le céile. Tá cloé bhuinn leagtha naibh scorróisear.

Comhlucht Oideácaír na hÉireann, 89 Spáirta an Talbóirí. Baile Óró Cliat, atá dá fóil. Leat-cóipim atá aip.

FÉAC!

Ói cinnte i téigis ipteacé go bprice tú a bfuil de :

EDÁDÁC le h-agair an Sainprio
Le fóil go han-craobh ag

TOMÁR MAC SUIBNE,
1 NÍSAIL 1925.

Bíor chláirte aige. Táil liom náicéar a
fhor aige fém céard a b' i uair.

"Fógsail an déal," aip reipean; "Tá na
caib pól-úorc a énte."

"Sín juro a tig liom a déanam ap feabhar,
fillear. Ó fógsail mé mo déal ionnur náicéar
pól le feiceál, ag an ngrian-ghrafadóir, aé
clar mór, órann. Déanús ré aip éal an
innill, te luatár larrach.

"Dún aip é," aip reipean go faincheac,
a' teacét i láthair do. "Ni maic liom an
t-eadan fór fém," aip reipean. "Ir móir
atá an claoi-féadant a' cup ar vuit aé
d'fearfainn rím a atáin ran d'pictiúr. Ni
taitníseann na cluara ac oiread liom," aip
reipean, "aé tig liom iad a fágáil amach
ap fad ra scórfeadh agur péinte eile a cup
i píceach mar mian leat. Tá reift agaunn
faoi láthair a utugtar."

Ní fèadfainn cup rúar leir a cuilleam.

"Stop!" aipre mire, "agur ná marluis
ap mé"—fonn uaibháraíc fiosgaltair a'
fáirgead an chroíde ionnarr. Caimis loinnir
in mo fúil agur d'éifís an fuaing-allur amach
ap mo bairfí. "Ir cuma liom-ra cén
bárramail atá agad de m'éadan-ra," aipre
mire, "agur bhuileas dorós ap mo gláim.
"Ir liom-ra é agur ní leat—sacé órólaé
vé. Caitear le mo ní é agur aitnísí
a chuid loécta. Tá'r agam náicé cumad i gceapt
é an chéad lá spiam, ac mair reo fuair mire
é. Ir eol dom-ra náicé dom a minneadh é ac
mire a fuaing é, agur if ionann 'r an cár é.
Cait mé mo faoisgal so nui ge reo i n-éintíos
leir agur tá nádúr ap leit agam leir.
Mara ófuit do glearc tóigála i noin an
pictiúr a déanam, abair an focal agur
b'fómto nír le déile go deo."

O'fearáid mé le n-éinse ac, cratáinail go
mat, tarrans fear na leit-fúila gneanáin
agur b' i an obair déanta. Conaiceas an
t-imneall a' cratáin leir an bpéim.

MICÉAL Ó RÚDAÍS,
Cillmórúibh, i Dealacl-a'-Doirín.

BRIOSUÍ TOMÁIR MUINÍADA

A Briosuí na gcearta, tuig fearta náicé rúsgaird
é,
Má cuig mo chiorde gean vuit ap malaicé
ná riultair mé;
Ó fil tú mé 'mealladh le glórta binn', bog
do b' eil.
A r'cór if móri me gean opt cap a b'feartar
do mhá bhreáis an traoisail.

A Briosuí Tomáir Muiníada, if tú molann
cap mnáid an traoisail,
Tá siol Duke of York inni aip shíre if ap
bhreáchtá mém,
Tá a cùilín donn daitte if é físe na
chróillréam óir,
Ir an té b'eatá gan amairc go dtiúthraíodh
roillre do.

Tá páipéin mán mitir ag Briosuí taobh tall den
éuan,
Le a b'fáram an t-uall genníte a gceártar
faoi doibh fa mbládáin;
Tá na hoscána meala ag na imbeacáin tuil
nóm ran pláid,
So ófuit an riúcta donn chaitte ap a
glacann a láim den b'eatá.

SEAN-FOCLA.

33. Ir fada riap an juro a évisear Dia
anfaoi.
34. Ir siopha cabair Dé ná 'n dorar.
35. Ir feair comháile aip ceannac ná d'a
ceann deag le fágair m-airgíod.
36. Ir glear iad na ennici i b'faoi uait (7 ní
fearnaí).
37. An té náicé mbionn comháile aip do
déanam (?) a mbionn a náit aip.
38. Ir feair reamáin aip fágair ná furtóe aip
an tráis folam.

Eamonn mac SIOLLA BÁIN,
Acáill Beag.

TÁ MO CLEAMHAR DÉANTA

Cotlao go ham eadraibh ba mian liompa
fágair
Leabair glear luacha faoi mo taoibh
Burdéal uisce beata 'sur gloine le'n a
póinn
'S mo éailín dear aip láim liom.

Fuaing mire leitir go mall mall a'phéir,
'S b' i ré r'gnoibh a' mo mhuinnín fém;
Se éuala mé tul t'airm ag éanlaist an deir,
So mheacáin mo ghrádó t'ar ráite.

Siuibail mire t'oir agur fiauibail mé t'iar,
Agur fiauibail mé 'n gáisín or cioll B'úd
Ciat,
Macramail mo éailín ní fáca mé le
blaibh,

Ó rí 'n bean duibh a utus mé ghrádó b'i.
Tá mo cleamhár d'á déanam ón oróche
apbú a'phéir,
Ni mó mar a taithísear mo bean liom fém,
Fásra mé mo baird i, 'sur éaloche mé leat
fém,
1 mears lúba na éolteadh craoibhise.
Eamonn mac SIOLLA BÁIN,
Acáill.

AN DÍON.

Ir ole an díon atá inír an gceann
Ná cuimí an cuaille díon ra ófáil
Fáirs seo aip éeann na cuinge
Ir fad ó riúin na luings an báinn.

Níl aon triopra inír i. c'fis a ófuit níor mór
eappairte Saeðealaíc. fágair ann ná as

A. MOON, TECHNANTA,
A tíolar cultaí fear, hata han i gacé aon
troist éadair feilear d'fe. Bean, ná
pároe.

FÍOIRÍONTA EASLINTON, i n. SAILLIM.

AN "LUCÁNIA,"

Már mairt leat ROTAR mairt a minneadh
n'éirinn r'gnioibh éins
Dóimhíll ua bhuacalla
imius nuadáit.

Már mian leat ROTAR
mairt a ceannac, ná már
mian leat veir a cup
aip an gceann atá agad
téipis go dtí

S. MAC AN ÓAIRÍO,

AN CEARNÓS,

1 n. SAILLIM.

AN SIOLLA DUÍ

a SSRIOD

MICÉAL Ó MÁILLE

Le fágair ó

COMLUET ORDEACÁIS NA HÉIREANN,

89 Sárdán Talbóris,

Baile ÓTA CLÍAT.

Leat-éigíom a Luád

STONCA AN MHALÓIDÍS, i n. SAILLIM
BRIOSA SAEÐEALAICA.

SAC RUÍ AR PEADAS

TEAC NÁ HOTTIA

SRÁID NÁ SIOPAI,
1 n. SAILLIM.

CURIOÍG LE DÉANTÚR NÁ | CULTAÍ Ó 70/
HÉIREANN I RÁBÁIL AIRGEAU. | 50 DTÍ 130/-

AN SEAN-TEAC.

A CHUPAGO AP BUN I 1864.
TAE, CAIFE, FIONTA, UIRSE BEATA,

AP FEABHAR
O LÉANACÁIN,
AN CEARNÓS, : : 1 n. SAILLIM.

DIARMUID Ó DONNABÁIN

SEODÓIR I CLOADÓIR.

SRÁD LIAM, NA SAILLIMHE.

MAC CAPPA Í A CLANN MAC

VATADÓIRÍ I DEASADÓIRÍ,

SAILLIM.

COLÁISTE NA MOLSGHÓSTE.

1 n. SAILLIM.

CRAOIBH DE LO-L-RCOI NA HÉIREANN.

DPRO-OIRDEACÁP LE FÁGAIL INNTI AP NA : OL
UDÁNTAÍ, IDÍP TEANGAÉA, EALADÁIN, TRÁDT
I CEANNAGAÉAÉT, EALADÁIN AN LEISÍR, REIL
BÉARACHT, I INNEALLTÓIREACHT.

TÉAMPAS SEAPHA AP LEIT
FA ÉOMAIP OIFI RGOILE.
LE GACÉ VILE USTÁD A FÁGAIL R'GNIOIBHAR AS
AN MEADHRÉNAIDÉ.

BRIOSA NA LAOI.

NA BRIOSA IS FEARR LE CEANNAC
AG

SEÁN Ó LAIÓDE,

1 MBARR AN CALCA, 1 n. SAILLIM.

AN TEAC A ÓFUIT CLÍU AP LE HAGAÍD
TAE, FIONA, BIOTÁILTE I INTHEAL TIGE.

M. BREATHNAIC,

SRÁID ÁRDO NA SAILLIMHE.

DEIRD CÍRE LÁRÍPI MÁ BIOMH CLAMHNE SAEÐEAL
LÁRÍPI. ICROÍR AN FEORÍP IR FEARR AGUR
TÁ RI RM LE FÁGAIL B
Ó FALLAÍM,
JÁDÚ SEATA NA MAINISPHEAC, 1 n. SAILLIM.

Tomáir MAC SEONÍN

SRÁID DOMINIC,
NA SAILLIMHE.

TOGA NA FEOLA DE GACÉ CINEÁL.

S. YOUNG,

DÉANTÓIR MISSÍ MIANAIS

CEAI LARDE BIOTÁILTE I FIONA

SEO I MHUIRE NA SAILLIMHE

LEABHAR

TÁ TOGA AGUR MOGA NA LEABHAR IR FEARRÍP
SAEDHLIS AGUR DÉAPLA—LE FÁGAIL Ó

MÁIRE NI RAISALLAIS,

87, SÁRDÁN UACÉ NA DÍPHREDIGE,

1 MBALTE ÓTA CLÍAT.

FÁS LIORTA URTA.

Roinn na Talmáiocta.

Spriéadail Fataí.

Déan an spriéadail so

luat.

Déan so maic é.

Déan pá dō é.

Sé an buaíd atá leir as an rphéad-
ail tomaí an acna talmán do
mhéadú 2 tonna an a lasad.

In réidim innill Sualann Spriéad-
ail do ceannac an Téamáí Tháit-
éoda tháiné Maoín Talmáiocta na
Rinne.

Léis Duitteos na Rinne, Uim. 4.

MAC DÁTÓ

Innrean nua ar an rean-rgéat a tuis
TOMÁS Ó MÁILLE.

Fá réip aonair agus te fáil ó
comhlucht oideacais na hÉIREANN,
89 Sráid an Talbóivis,
Baile Átha Cliath.

SÍOLTA AR FEADAS,
Agur gae a utearthuiseam ón bheilmeara
le fágáil ó
máe OSSAIR,
1 mbARR AN CAIT, 1 nGALLUM.

TÁ
AN SAOÍT ANIAR.
A rphios

Tomáir Ó MÁILLE.
Le fágáil ó
comhlucht oideacais na
hÉIREANN.
Tá rphilleaca atá aonair ain.

Uinne ar bith a utearthuiseann "An
Stoc & An Ceapnós" uair, ní ari mait leir
fuaghrád a éup ann, rphiosbád ré as an
mbainisteoirí.

TOMÁS VIOLÚN,
Coláirte na h-Íolrcoile,
1 nGallum.

Pro an bporta - - 3/- ra mhuiliúan.
" " " - - 1/6 ra leictbhliúan.

Mairiú le gae átúdar rphiosbád a terdear
ra bpáipéar cuipteap rgeala as
TOMÁS Ó MÁILLE,
Coláirte na h-Íolrcoile,
1 nGallum

AN STOC & AN CEARNÓS.

bealtaine, meiteamh 7 iúl, 1925.

AN STOC & AN CEAPNÓS.

an t-dáta.

Is móí an gárrinn go mb'férionn an t-á
páipéar Saeóilse a bhi i gConnaéata, An
Stoc & An Ceapnós, a tácaí ma céile & aon
páipéar amháin a déanamh óis. Tá neart
Saeóilse i gConnaéata le t-á páipéar a
déanamh ac ní neart Saeóilseoirí le n-a
léigeadh ná le n-a gaoth. Bítear
daomh a curiú leir an Stoc & an t-á eile
a curiú leir an Ceapnós. Aonair béri
congnamh an t-á óise a curiú leir an
páipéar nua, le n-a éup fá rílaet & le cùl
toirí a déanamh óis. Tá t-á eile
daomh aonair leir an t-á páipéar Saeóilse
a déanamh go dtí reo. Aonair
a bpáipéar aige ra nGaeóilse b'fearr óis
beagán a chéileamh léi ná béri in' aitneala
aip. Oíróis cinníte congnamh.

NA SSRIBNEOIRÍ.

Níl aon amháin aonach mberó neart
rphiosneoirí aip fágáil le Saeóilse mar a
éup ra bpáipéar. Agur tá fáil agamh go

mberó riad agamh ar gae páipéar den cùige
éamh mar aonach. O bhi t-á páipéar
aonach ann béri t-á páipéar gan aon rphiosbád.
Gan aon éamh a déanamh aip an Ceapnós,
tá eorúe cinn de leabhar éana fém déanta
ar Saeóilse aip rphiosbád a fumóirí ra Stoc.
Agur níl locht a rphiosbád tuimhbaodácl.

AN SAOÍT NUA

Le go mbeaut aip páipéar oireamhnaí don
traoíl nua tá fáimh tréaícta aip éargna &
eolurdeáct na haimprise atá ann a bheit fa
Stoc & ra Ceapnós fearta. Mairiú leir
an Stoc & fada ó bhoíl aon maraí ná
fáid a clódóirí a gcloibhalaí. Sé'n éad
aip cuipteap aip air éigean iao. Má bionn an
Stoc & an Ceapnós t-á b'fiospearbárd bán
béri fior as aip luét léigte céapto ir
cionntaí leir.

Leir an nGaeóilse a tabhairt i gcomhiseáct
aip air nór na utearthuiseáca eile, ní móí
faobhar a éup uipéir mairiú le eolur na
haimprise reo. Le thír céad bliadain anuair,
ó toraidh an rphiosl nua as aipéadán & bárr
fogluma & éargna a' meadhú ann, rin i an
uair céadán aip léigeadh an Saeóilse do léig
ní móí, tá b'fiosl rin, cion thír céad bliadain
mairiú le foglum & comháitai & téarm-
aigiseáct na foglum a éup aip fágáil ra
nGaeóilse aip reo go ceann fice bliadain.
Is doilis a déanamh, aip air fíordú a déanamh
le físeamhlaet & t'údraet & tumeantaet. Tá
míotal mait cíuaird agamh náir fíeácláid fóir.
Tá toga an éigean iao ann t-á gcuimhí faobhar
aip.

BÁISTEAC.

- A.—A. Ar na néalta ceasair an báisteacl.
- B. Na laete doiréa b'fios an báisteacl
ann nuair a b'fios na néalta liata,
doiréa le feiceál.
- C. Tuiteann báisteacl i b'fuijim b'raon-
áca—b'fionn na b'raonáca mí-cóthrom
—curo aca beag & curo aca móí.
- D. Tuiteann an báisteacl ma éatanna
(móí, b'fároán, ghl.)
- D.—A'—Gáiliú: ionntóid laetha go gáil.
"b"—Sílteac: ionntóid gáile go
laeth.
- Ciontriocair le "A"—An grian,
tear, gáil.
- Ciontriocair le "B"—Fuaéid, aer,
nuo fuair.
- C.—Suíann an grian an t-uirge anfhor aip an
b'fáirige, ghl.
- (1) Éigiseann an gáil-uirge.
- (2) Fuamhuisceap f-rgamair i
éautruime ná an t-aer.
- (3) Fuamhuisceap níor mó i—teang-
máigéann na b'raonáca beaga le
céile & éigiseann riad níor
truiume ná an t-aer.
- (4) Ar uet a bheit níor truiume ná
aer tuiteann riad i b'fuijim
báistige.
- D.—Báisteacl: Gáil-uirge & é fuamhuisceap.
Clocá rneacáta: B'raonáca uirge neoidíte.
Sneácta: B'raonáca uirge leat-peoiríte.
Stoc, rneacáta, agur leac-oróipe,
Is gan ionnta ac uirge.

COLÁISTE ISMÍREDE NAOMHTA.
(Cumann fora.) : : 1 nGallum.

Coláirte iontach meathonaí é reo a bpáil
ceasair t-á tabhairt ann aip na craoibhreacha
moltar ná a dul i n-éadan gnóta trácht-
éannaighseáct. Aipíte aip leir t-á tabhairt
foglum a éigear daomh a scruit a dul go
an Saeóilse óga. Páipe báine aip éalain an
cise. Le gae uile usdair fágáil, rphiosb aip

AN AIRCINNEAC

Duaéall bocht ra nGaeóilse aip
bpáil plíse beata aige ná fonn aip an t-á
a fágáil. Cúig bliadain i píle t'aois atá
ré agur béri ré tolteanaí obair aip bheit
a déanamh le grian a béal a faochrú. Bpáil
Saeóilse aip bheit i n-ón congnamh agur
curiú a tabhairt t-á? Cuirí freagra aip
"nemo" ran Oifig reo.

Trialla Tráctála

Is minic a chuala tú ajuam vúine a pháid le vúine eile "Cá b'fhlil do chiall?" agus ór phuaid go b'fhlil an focal trialla i mbéal Saorlaiseoimh fóir, agus an focal tráctail freisin, ní mifde leas a bhaint aptaí impi an ngiota reo i n-áit foila nua-cumta a chomhaingt éiginn.

Sa bhfios-pean-amhríp ré an cíall a bhí le tráctail agus le tráct-éannuisgeacht, má céideann ré go dtí rin, malairt earrainne nó eallaí a bheanamh, ac' ré'n cíall atá leir anoir go hiontúil phuaid a viol nó a ceannaict aip aifigeád. San amhríp i n-allóid nuair náid aon phisorai aifigeo ann, réamh a ghnó ó daomh earrain a bortháil. Nuair a bhíodh an ionarca caóraí, cuimh i scáir, ag Peaitín Dán ósolaí rí eiro aca le Michil Dubh, aic' ní aifigead ná ór a uathas rí oide—bhfíodh gur beicíodh darrne no caple nó earrainne eicín a teartuis úair go déan agus náid aip a feilidh féin. Fóir féin; rin map d'eoantair i scuiridh de na réigiúin comhcuigeach, i mears ná b'fear i ngorum agus a leiceróid.

Comh fada agus ir eol tóinn, bí na Phoeniris aip an scéadó tóreamh tráctála. Inp an réamhaois lúiní amhríp Chúigír bhoibh i n-a uroga májinnealac, agus impi an sceannaire út b'fhlil a' viol agus a ceannaict le gáid aicme daoinne vóid aip eolar an tráit rin; le gáid cír ó na hInniadaí. Cuimh go hlapáil na hEupóibe, agus tá ré tuighe ríor i geancúr go dtugáil ríor cuairt anoir agus aip aip an m'bhreatamh féin. Ól-type an uaim út aip an mbaile tráctála ba clúiteamhla ra toimh.

Nuair a ghníomhach an éataip rím téig eiro de mhuintir na háite go tuaircearto na hAfraiceá, agus ní i bhfaoi go, náid catáip móir eile déanta ag na coilimh ann. I. Capthage. Leanaíodh don obair ba dual d'óid féin agus vóid n-áitreacha pompa, ré rin, tráctail. Ba mhian leo m'áigírreacht nó uplámh na maha a bheit aca féin féin, agus o'éigis leo go ní-mairt ná gur cuimh na pean Shéisise g'iteac an oide.

I dtír na c'óngmeara aipior lúiní amhríp Chúigír, bí na Peaprais acfumneac. Láithí, tréan freisin, agus túsádar vúid pláin na pean Shéisise. Ní déarnna na Capthagánis a' 'neig vie' a pháid agus a vóid tóreamh a fágadh un a céile comh tréan agus o'fearadair. Sé a náid vóid b'fhlil ag na peaprais i ndeisceir na vóala "fhlil aip rímit agus malairt ghearrta," mapi duibhit an t-amhrán. So goimh i n-a tóirí reo, tug na Capthagánis féin foigh faoi na pean Shéisise, aec' nuaigead iad, agus aip feadh i bhfaoi bí eataip na háitne aip p'fhionn-hailte an uomain i gceíprais Litriúdeac, gneárobh, agus tráctála. Aec' tagann cariceam i neite raoigrála, agus, leir an amhríp, tuit an lus aip an lag ag na pean Shéisise féin; a reolta vo leigeadair ríor, agus b'éigean d'óid imteac aip "leat-ríocatán."

Na Ceiltig agus na Rómánais a támair, Scéim agus i gcorónam ann, maroip le tráct-éannuisgeacht. Ir beag cabair do Saordeal aip a fón ríom a pháid go náid phuaid aip d'áit aip foighnam a' baint le Ceiltig ná le Saorlín ajuam, ar aip an chéistíodh aec' vúine ré ná reacramh é, aec' cuiread Hall ríor an dub i na seal agus b'éigean cluar le héireacht do. Uime ríom i gceíprais tráctála na héireann i n-allóid náid b'fhlil ré comh maic vúinn báramhail coisghioe a cuip aip páipéar. Deiri Tacitus, (c. 98-52), an Saorláithe Rómána, go náid eolar mar aec' ceannairte a amhríre féin aip éantra agus aip éaladh-púist na héireann. Luathann Ptolomeur, traict-ghearranóir agus réalt-eolairis na héireann (100-152) go leor o'mhíb, de fheiste, agus de hailte cuamhna héireann, agus na cheathair a bhoi i na scoimhne i n-aice na fairsinge.

(Tuitte le teac).

TÍR-VÓID-LOC.

Ceapósa

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Dean aip Coirí na Móna
An bhean ir fúgsaíse aip an Mám.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
U-fúgsaír aipne gur aip an gcládach tó
Tá an róipín faoi do Lám.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Ná leig do rún le bun an clárde
So reara tó aip a bárr.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Ná leig do rún le bhuachaill ciúin
Ná ir fada naicín do cail.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Caipín seal aip r'seacíg glar
A' meallád an amadán.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
D'éanfaidh corán chír na ceapáda
Leirs a' dul an tráid.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Máir íreál leat de rtóirín
Cuimh an rtóirín faoi na tóm

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Ól m'bead b'fhlil ríor an fairsinge
Ní iarrfaidh long ná bád.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Óimíg na mullt ó bárraí na gnoic
Ó bácaid an t'ácaí Seán.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Tuit an éagair den lota
Leir an lárád a b'f in mo grád.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
An taoibh ó Dear de quay New York
A Lantáilear muro taoibh tall.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Cápnán cloch taoibh tall do loc
Ir é Lán de siúchra bán.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Ná rannntig an feair fada
Mapi bionn ré faótaí ma lám.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
High for toga na tíreac
Sé ó Máille aip an Mám.

So-pú bó-pú bó
Ir ó mu m'ile grád.
Ir ionad feair a mbionn watch aip a
bárta
Agus m'ála aip a m'ála.

TÁDHS Ó CAOILMHÍN, DUBHCAITA
(Sgoil Coirí na Móna).

TEAC AOÍTHEACHTA

Dit teacáimh le haig laetanta

UI MONSAIN

CARNA.

Faoirse. Tá comháip reoltóirpeachta.
Bádóirpeachta i gnáma ann. Lárg-
aíreacht locha i fairsinge ann. Tá
togaí Saorlise ag 'cúile vúine ra
teac.

Leabhrá núa

AR LORGS AN RIOS & SSGALTA EILE.
I/B. Phádraic Ó Domhnailláin a r'fhiob. M.
H. Mac a' Shuill & Mac vóid.

Sa pean tráosgal ir fada ó céile a tagairt leabhar Saorlise amach. Le goimhri tá riad a' m'áthraúd opaunn ma vthulite. Agus ní feapú aon éanán aecu ná an leabhar dear teacáimh atá Phádraic Ó Domhnailláin t'ap éir a cup le céile. Maroip le cup riad aip tráosgal na tuaicte, aip an riampa & an gréann a b'fhor ag bun nuaig a tagairt fsgata de na sgarbair i tóeannáta a céile níl aonuime i ndon i dul i scoimhítar le Phádraic. Maroip le riampa a baint ar, aip ionann an eár aige banaír ná tórramh, cnuinniú publó ná céileach cuartaisgeachta. A' cup riad aip na phuair reo ná phuair mapi iad tá fios-puilibhise na canthe ra leabhar reo. Bí eirode na tóeácta a' puicé éanára Stoc.

TÁCAR AMHRÁN. I. P. O Domhnailláin do tóigilim & do cup le céile. M. H. Mac a' Shuill & a Mac vóid.

Ní b'fearas a pháid náid b'fhlil Phádraic a' déanamh a chion aip an r'fhlil reo aip ron na teangan. Ina méid te leabhar ní b'fhlil ré taoibh amhrán mapi iad reo. Tá tosa na pean-amhrán aip fad ann ó usgoair map Ríseáctabhrá & Ceapbállán & an Suibneac go dtí luct déanta amhrán an Laois moi. Tá an leabhar ní-oipeamháin vóid vóid vóid léigeadh agus tá p'fearáid a' n-áigírdeach. Tá a Cúppairí Samhainí i gColáirte na hInnsiointe, Gaillimh. Tá dul amu amáin ann a cuipear iongnáid opaunn. Tá an t-amhrán út a r'fhiob Micheál Ó Máille i n-Eocad Mac M'h'lin Eiríamh. "Ní haoiornan marom níor mór" cupa ríor "ó usgoair an-aíneadh."

AN URANAR. Iml. 1., Uimh 4. Ir comártá é aip an scadair a b'fhlil r'fhlil na teangan a' meadhú agus a' gáblú go b'fhlil páipreir aip l'fhlil ag éigse ruar le beirt oipeamháin vóid gáid tauobh den teanganair. Tá an Uranaí aip r'fhlil le éigre nua-dh'impireach & airteacháe aip teangstaíca eile a cup un cinn. Tá tóeácta deara r'fhlil de i n-uimh an t'ácaimh ó Liam Ó Rinn, Micheál Mac Liom Móir, Liam Ó Úigiam, Deomaic, U. O'M., Seagán Ph. Mac Enri, Seán Mac Siolla Uírdé, T.C.L., Eoghan Ó Neáctam. Ir mat cinn an oipead ríom de Saorlise Connacht a feiceáil ann, an iarrfaidh reo. Aip léigeadh an impreachair út vúinn támair an fiaomháid i n-ap gceann go b'fhlil r'fhlil an páipéar ríom ná páipéar mapi é go leor a' déanamh le aip Saorlise náriúnta reac teanganair c'úigeach a' r'fhlil. Níl fáinn a pháid náid b'fhlil ré a' déanamh ionnta éanára aec' b'fheridh tuilleam a' déanamh.

Tá an Uranaí ó uimh a 1. go dtí uimh a 14. le r'fhlil aip r'fhlil an cíp Ó Úigíreoir an Uranaí, 122a Faiche San Siopáim, Baile Átha Cliath.

TUIGEADH VÜR SCUIRO ÁRACAIS DO'N

CUMAIMH SAORLISEACH IS FEARR
AN CUMANN IBÉRNAC INSÍÚRÁLA
TEO.

I N-AIGHAIRD TÓITEADH AGUS COITCEINNE.

PRIOM-OIFIG—48 & 49 SRÁIDU AN DÁMA,
ÁCT CLIACT.

NÓ POLASAIRTE IS IOMLÁINE LE

RÁSAIL.

RÁINNÍ

Má teacáimh fáinni uait r'fhlil
éigseamh & cuifead éigse leabhar Phádraic
a b'fhlil ré tóisach a' chéile
Tá r'fhlil reo vúine ra teac
8. FALLER, I NGALLÍUM.

Airtseart San Tairbe

Surió mé fior ap árroán, a' dearcadó ap an roiteadó móri. Úi éanlait an oileáin agur 'éile deitidíeac fiaodáin a' déanam ap mo luings, a tul éun ruain.

Úi an creabhar caoé agur an éuac ann, úi na milté ceann a' gluaireacht ann. Úi an rmóilín dinnír béal binn, úi laéam ann agur gseabas, úi an eala agur a hén ann, úi an gobardán leir fém ann, agur é a fheartal ap a' tráig, úi na faolleáin gseala glé-seal. Ap a' gcladaéip iad a' déiceadh, úi an t-iotraé móri leir fém ann, agur neavannai i n-a bápp, úa mbéinn i mo éléimead, faoi notas seal na gréine, ní déanfann fior-réalardeac, ap a' lung nō ap a lán. Úi fiad móri na mbeann ann, úi an oipead úuail (whale) 'r a gclann ann,

fiacl duib na ngleannntaí, hysoc agur miol-buríe. Úi rin agur méid naé dtig liom armoáil, 'Cómáin'ne ann gac oró, úfácas dom annrin óa mbéinn ap doiro na luingse go bpeicimn uaim a' mbeadh cabair ap dit i n-aice liom. Ac ní pairb ríse agur dit agam le tul ap doiro na luingse ac an óa éann a pairb rí i ngéideann ionta. Tárraing mé éugam mo óa rgsian cama agur geapp mé anuar go lánuat an óa éann, t leis mé irteac le taobh na luingse iad, agur tárraing mé mé fém ruar go bápp. Bi mé a' riubal riup agur riup ap doiro na luingse ac da seapp sun cuit mé fior i bpoll móri a bi ra gcláip, agur riúr fior liom go cóna na luingse. Bi mé cuptea bed annrin san rúil agam tul ap go ted. An t-amhrac déigeanaac tuis me aip anfhor ap an áit a pairb mé i ngéideann bi an rpéit an-tears or mo éann. O'fág mé plán agur beannaet as a' traocháil, ac' ba seapp sun árrouis rtoim agur gaot móri. Níor tárimis pojne ná ó fion aon rtoim ba mó ná é. Nuair a o'arrouis an taoille, rguadáin mo long amac ap an bfapheise móri, agur bi rí a' docáil leicti ó tuinn go tuinn nō go pairb ré ma lá. An céad puio t-áinsí mé i n-éir rin cónaic mé nápa óa éacitam tmearna agur tárimis a céann anuar ra bpoll a pairb mé i ngéideann ann. Cumáin' mé go mb'fíordi sunb é piolóir tárimis faoi déan na luingse a bi ann, agur tárraing mé mé fém ruar ap an nápa, go nuaedá me go dti n-a bápp. O'fhuagair mé ópta má bi riad i ndon mé a tabait cùn cuain nō mo éeangailte ran áit a pairb mé. Tugadair cùn cuain mé cóna fada agur b'fíordi leobh gnáin. O'innir mé óid annrin mo rgséal, ac ní hí an fírinne a o'innir mé. Dubaingt me leobha sunb daiteadó fuipeann a' báro uilis ac amán mé fém, nápi fágad éann ná reol ap mo luings, agur óa bfgaomh ceannacóipí go niosfoláinn i fém agur a luéit faoi sun. Tárimis deirte éeannaacóipí agur tugadair plám maic aipisí dom ap an luings agur o'fios riad fior é. Bi mé an-trártar annrin agur buail mé bóstair. Tamall amac ón mbaile móri caradó feapí juaot opim. O'fiafpuis mé ód cén t-áinn a bi ap an scuan rin. "Cuan Cu-Loélainn" in reirean. "Ir dear an t-áinn é," appa mire, "Cén éaoi a bhfaip ré an t-áinn?" "Tá rgséal le hinnreacáit aip rin," in reirean.

"An t-am ap máip Fionn Mac Urmair i néipinn, bi Sairgídeac eile ran Domhnach Ton. Cuirp ré Sairp amac naé pairb aon Sairgídeac eile ra domhan cóna maic leir fém. Cuala Soll Mac Mórna rin agur éuair ré cóna fada leir an ngsairgídeac agur o'impuseadar cluicé i n-éintir. Buaibh Soll aip. Annrin appa Soll leir:

"Cuipum faoi geapai tú gan cothair ap aon leabhair an taoimh horde, ná an taoimh bétí i te ap aon doiro nō go ngsabha tú fém ná do coileáin fiad móri m'acair móri ná ghabair i n-aon treis aipian go fóill."

Agur o'fág ré plán agur beannaet as an ngsairgídeac.

Úi an gairgídeac bprónac go leoir annrin. Cúaird ré go dti rean Dall Slic agur o'muir ré a cùip tó. "Imris leat," adepí an Dall Slic, "tú fém agur do coileáin con agur téigis go héninn. Déanfa tú teac ap bphuac locha i n-a leithead reo o'áit agur rada tú a' rnáim gac aon lá i gcumhuiuseac laéan agur ná tárraing irteac go uterid an coileáin con in do éonne. Sin é an loch a utéigeann an fiad móri i bpolaé i gscóninurde ap an ngadair. Nil fior 'ad cé'n lá a mbéird an fiad ann, ac cébi lá é bi tura amuis pojne agur bi tó dualaid ip na rúil le do rgsiatám agur bétó an coileáin con amac i na óid agur báappa ré ap iorball an fiaid agur éagsairt a' cùpla annrin.

Rinne ré amharcaí mar o'orouis an Dall Slic tó. Cúaird ré go dti an loch agur o'fan ré annrin ap fead i bphuac, agur ní pairb fior ag na taoine cén róit duine a bi i n-a chóninurde ra teac a bi ap bphuac a' locha, ná cén t-áinn a bi aip, ac bairteadar fém "Loélinn" aip.

"Tárimis lá na reilge agur bi an laéam amuis pojne a' bphuad, agur bi rí a' gábal don urise inf na rúil aip, agur tárimis an coileáin con agur rúig ré ap iorball aip, agur carleac an cùpla aca. Annrin éuaird an gairgídeac abairt go meirchead. Bliaudair ón lá rin o'éigis gac móri agur rtoim. Ap marom éuaird muinnis ná mbaithe éun a' cladaig a' rúil go bphuigfuir folamair cupra ap tím i nuaistí na gaoithe. Conaiceadar deitidíeac móri ap a' tráis agur ní pairb fior aca cérd é. Tárimis rean-riap Slic agur tubairt ré go mbad é cù Loélinn é, ón lá rin go dti an lá atá i mbáin ann ré an t-áinn atá ap a gcuain Cuan Cu-Loélinn."

Nuair a bi an rgséal innriacht aige gac me buirdeacair leir, agur buail mé bóstair aip. Ba seapp sunb caradó tmáin feapí opim agur ap riadair: "Tura an gaoithe atá a nobail na taoine." Sil mé mo rgséal a innreacáit óid ac' cónaic riad an óa rgsian cama agur níor éirteadair liom. Cuirpeadóir irteac i bpíosfún annrin mé agur o'fan mé ann go pairb bliaudair i pte. Cum mé amhrán annrin agur éuala cailín beas é, agur o'fóslium rí uaim é:

An tráit ap éalaig mé ó mo céile caoin Sé mo bpón nápi glac mire comháile cinin, ní feicfinn-re éoróe Cuan Cu-Loélinn ná an píosfún dothá 'bphuill mo éoríde ann tinn.

Má fíllim-re éoróe go phliad Uí Floinn Ná go mbairt taoibh tisn do, bi mo min ann cùinne—

Ac' mo téan! Ní feicfeadó mo cùlín fionn, ná do gloghtá milír, a bélín binn.

Bi an t-amhrán rin a tul ó duine go duine sunb éuala mo bean fém é. O'fiafpuis rí cí cùm é, agur riupí rí amac an méid in. Annrin bi fior aici c'í pairb mé. Cúaird ré go dti an ragart agur ríosfín reirean leitir go dti an gotheadhair a bi ap a bpíosfún ag innreacáit ód sunb duine macánta mé. Sgoileadh amac me annrin, ac bi mo curo aipisí cailte, agur éuaird me abair bprónac go leoir san fada agam do bápp m'airtis.

(A chroic).

p. 6 meárasí o'muir,
s. 6 moéam do ríosfín fior.

[Ir dona linn a élop go bphuair pártais ó méarais bár ó ríosfín aod an méid rin tuar. Suainnearr píosfharde na bphlaideas go bphága a anam. Ba mairt an faothilgeoir é. Ir iomána píosa mairt a éum ré. Ir tphaig náé dtus Dia ppár ód le tuilleam ó cumáid.—F. an Stoc ᄁ na Ceannóige.]

Teac Órta Míle Cháirta

An teac a pairb tisean ann do Fianna Fáin i n-áimír an gábar, ní fíordi a fáin fóiscáin.

Leitir Ceannainn,

An Lear-Mátar

(Ap leanamaint).

"Tugaim-re mar bhuaird ói," adepí an déad duine, "i abeit a' oul éun mí plait 'éile lá a bair ré a cùip tairpti."

"Tugaim-re mar bhuaird ói," adepí a' daga duine, "éile uairi orglócar ri a béal go dtuitfe flog do a smac ap a béal." Tugaim-re mar bhuaird ói adepí a' triomadh duine, "Gurb é an bár a gaothfar ri i bphuair agur i longa i mbairíle teapa. Cinn ré ap inis na Lear-mátar na rméara fágsail, t b'éisín ói a báil abairt óa bpoisearbaird agur i leat éaillte leir a' bphuac.

Nuair a topaig ri a caint le n-a mátar copais flogannas a' líminneac amaé ap a béal. "Abha-búna," adepí an mátar nuair a cointe ri iad, "céard atá oft ná céard a t'éigis óuit?" Ac ní pairb aon mairt ra gcaint mar óa meara óa meara píofearbaird agur i farringeac. Ba ruairí an t-airtí agur inis s.

Bí chorpore na mátar bphuise. Bí níos gráin anoir aici ap an Lear-ingin ná bi éeana marí ré an éaoi a pairb ri a báil éun bphréigte agur éun plait gac lá bi rí a cùip tairpti agur a hingean fém a tul éun mí-plait ná náirb fíordi bphéatin éor ap dit a deirfeadó uiprti. Nil aon marom ra mbliadair náé bphága an Lear-ingean náingean a' pí píora óir fá n-a ceann nuair a' t'éigiseac rí. Bí an oiread gráin agur m'rtáid ag an Lear-mátar agur ag an Lear-deirfeadó anoir uiprti agur iad a cairteam opho-éeann léicti agur b'éigim tormeaéct i nuaistí a cinn píompi. Bí rí ag imreacáit agur a' ríom-imreacáit san fior aici c'í nuaistí rí. Sa deirfeadó, capad irteac a rean-teac i náé pairb aon duine ann. O'fan ré annrin go ceann ód ná t'm laethanta.

Ir seapp sunb tuis me aip aip i reo agur tuis ré taitneamh ói agur cuit ré i ngáraí le. Topaigeadair a' caint agur a címíad le céile. O'innir rí ód an opho-éeann a bi a Lear-mátar a' cairteam léicti agur go mb'éigin ói imreacáit i nuaistí a cinn píompi. Bí rí ag imreacáit agur a' ríom-imreacáit san fior aici c'í nuaistí rí. Sa deirfeadó, capad irteac a rean-teac i náé pairb aon duine ann. O'fan ré annrin go ceann ód ná t'm laethanta.

"Teanam liomra abairt," adepí a' pí os agur píomfuaid agur bairt tú neamh-tuilleamairdeac léicti níos mó.

Cúaird rí i n-éintir leir an pí os agur bphuaird. Nuair a bphuaird tamall mairt porta bi mac ós aca cùip píomfáid opta. Éuala an Lear-mátar anoir go pairb a Lear-ingin porta le na leithead reo te mac ní agur bi a phríobh bphuiste le éad agur le oile. Naé uiprti a bi an t-ád ap éile béalac. Ni pairb fior aici cearb ab fíordi rí a déanam. Cumáin' rí óa uteridair rí ran áit a pairb ri go bphuaid rí reanphairte le cí cùip cùndair. O'imis rí fém agur a hingin agur bphuaird ag imreacáit agur a' ríom-imreacáit sunb fíordi ríad tisn an pí os. Leig rí uiprti leir an pí os sunb níppre a bi inti. Dubaingt an pí os go pairb a leithead a' teaptair an t-ád rin agur tphácatair go leoir tugadair tui a báil a' t'ád ap aípair píomfáid. Éapair rí a hingean fém i reompa cùlpairdeac ná go dtáinig an meadán ordeac agur annrin tuis rí léicti an Lear-ingean, bean a' pí os agur glasairil ré ruair i reompa-fuair dòrca i agur cùip rí a hingean fém ma hás. Dubaingt pí os annrin le na hingin san mórán a bairt le pairb aici marí gaeál aí níglair gráinna a báim rí.

Lá'n na máncheac ré an éaoi jut a níne an pí os a tighseac a' bphéatin ór a bean a' t'ád ré ap a' bponté boire náirb i a béal rí. "Aru," adepí ré leir a níppre, "c'í bphuill mo bean ná céard a t'éigis rí."

"Aru náé i rin do bean," adepí an níppre, "nó cén róit reafóid atá oft."

Cúaird an pí os annrin go dti i agur labair ré cupla focal léicti. Ac' cón luat agur o'fíordair ríre topaig an Lear-mátar a' cupaig maol le flogannas. "Ó Chroí Chíorta opain," adepí an pí os, "céard reo'r Sgánuis an níppre marí fíor aici"

"So maoibh sí bhracóige ar a' bpointe. "Seo," reo, reo, so deobh," aitheoir a ní ós, inniu dom cá bfhuit mo bean ná céarto a t'éisigh di. B'éisigh di bean a' ní ós a leigean amach ar an reomhrá agus ói ri gáin t'ábeit cailte de bháir na horóise a chaitearán ann.

"Árú," aitheoir a ní ós, "céarto a éigí annphín tú?"

"Cuir mo leas-máthair ann mé," aitheoir ríre. "Seo i i anoir, agus ói mé ag innreacht duit ceana cé'n trósc-éann a ói ri fém agus a hingean a chaitearán liom. Agus rin i a hingean in m'aitiá ra teabharó."

Ní maoibh fiú ag a' ní céarto ab fearr ió a déanam le teann uile. Cinniùis ré a curtoiligeatóirí i vteannnta céile, a' feacáint cé an bheiceannáin a chubharóir a mbeann rin a t'fágáin an baile i n-aon tuighe leir a mbeann bocht rin a éigí eun bháir. Duibhndáin uilig ar béal a céile gurb é an bheiceannáin bháir a bhistear a chabairt ar an scúpla iarr a t'ós agus a lorgsean a mbainneal teaga a bhean lártá. Fhiútaidh baile teaga agus lártá é agus cuimheadh ann fiú an beirt agus lorgsean an beirt, agus ní maoibh aon triuaise ag aon noumeán, agus t'á mbeann fiú a t'fleáthra páidh mait aca ní bhean an méidh rin fém triuaise dóibh.

Bí taifingsaine na bhearnas teagaisc miteach anoir. Uairín rin amach ói rós agus rólár ag an ní ós agus ag a bhean. Níl aon lá nád a dul eun bheáise a ói ri agus níl aon máithiú rámhaibh ná an bpráiseann ri piora díb fá n-a ceann nuair a t'éisigh seárfi.

(A chroí.)
peadar ó tibreáin.

An Tóirnáe & An Capall

Ói feair bocht ann uairi agus báineadh an oipead den clámpair agus den mi-ád ós agus gur gúl goil ré capall ó dhúine uaryl. Nuair a ghabháin a' tóirniseadht an capall i'gair a bríofáin i. Rúgar aip agus caitearó i bpríorúin é, agus cead aige fanaidh annphín ná go t'fleáilítróe é, agus ói tuairim aige so gheocfridé é. Bí go maré. Biód atormaíce ag dul i pteach agus amach ra bpríorúin a maoibh ré ann. T'fiafhus is an tóirnáe de céarto a ói téanta aige le go maoibh ré i bpríorúin, ná cé'n éigin a minne ré.

"Ó muire, minne mé mo tóicín," aitheoir an feair bocht. "Capall a ghdó maoibh ó dhúine uaryl agus tá mé a' ceapadh so gheocfridh mé marí gheall aip.

"So bpróire Dia orainn," aitheoir a' tóirnáe, "agus cead nac maoibh bláir aip biú aghaidh le cupa aip do fón fém?"

"Ní maoibh," aitheoir a' feair bocht.
"Cé 'n róisí bhealaic a ói fa mbainte leat," aitheoir a tóirnáe.

"Ó, muire, ói bhealaic dona," aitheoir a' feair bocht. "Bí mé pórta agus ói naonáir ná veicneadháin muiressín óm."

"So bpróire Dia orainn," aitheoir a' tóirnáe.

"Ní aonrho a' t'feilgeadh duit a bheit, agus maoibh ghealas i'gair do tóirneach é. Dé ní móroe so gheocfridé. Céid lá a mbeir tú do do chubhair, bpréachnas 'do timcheall agus maoibh aitneáideann tú mire agus an évalas éavais óimh atá óimh anoir abairi gur uaim a ceannais tú an capall. Dé mara n-aitneáise tú maoibh a gheaca tú aghaidh ná habair é. Dé mear tú a bfhuit a' capall anoir?" aitheoir a' tóirnáe.

"Tá ri 'na leisearde reo te párth leir a' dhúine uaryl," aitheoir a' feair bocht.

T'imsigh an tóirnáe go nodaíodh ré ran air a maoibh an capall agus ói feair a chabairt aige ói. Tóirnáe an tóirnáe agus a' feair a' caint agus a cónáradh le céile. Fá ceann ríseálmh t'fiafhus is an tóirnáe den feair a maoibh aon teacach a mbeann aon deoir óil t'á thiol ann. Duibhaint a' feair so maoibh.

"T'fearr duit," aitheoir a tóirnáe, "a' dul agus buirdéil te a chabairt leat a t'olfaidh muri i bpráist agus tuibh mire aige don capall, ná go t'feara tú aip air."

Tus a' tóirnáe luac a' fuirse t'á agus bairis leir na coinne. An fad is ói an

feair imigte réarto an ói an tóirnáe a bheanamh epi capaill a ói aige, a maoibh a déanm agus a flomineadóir aip t'á éigí a' chéann de cora an capaill. Nuair a ói an epi aip éigí a' capaill aige ói ré an-áctarach maoibh rún aige so bprádaróidh ré an feair docht a chabairt ón gheoic. Iar searp so dtáinig a' feair a chuaidh ag iarrach an fuirse.

"Seao," aippa an tóirnáe, "a' bfhuar tú é?"

"Fuairbear," aitheoir ré.
Ói fan a' tóirnáe ná gur ói ré bhrónan de aé du chuma leir céarto a déanfar a' fuirse ói na gnotha eile téanta aige. T'imsigh leir ma bhealaic fém annphín. Ói fan marí rin ná go dtáinig an lá a maoibh a' dhúine bocht a goid a' capall t'á chaoiál. Ói ré t'á chaoiál agus é taoiúta agus é le chroicadh marí ní maoibh ré i ntonn tatha a éigí aip a fón fém. Dé is searp so bpraca ré an tóirnáe a ói a' caint ra bpríorúin leir. Cómhluat agus éomh, táinig míneacé t'á, agus ríseart ré amach i n-áit a gorta, agus aitheoir ré:

"Nád bocht a' ríseal agam inúi a bheit le chroicadh fá'n gcapall a chéannaigh mé on bhearn rin annphín agus ní faca mé ceana é ón lá aip chéannaigh mé uairí i ná go bfeicimh anoir é."

"Ó, rítop do béal," aitheoir a' feair abú agus a' feair éall," nád i capall a' dhúine uaryl i a ghortáin tú uairí. A ghabháin de ríseart leir, nád veas an náipe atá opt a' caint?"

"Áru, éirtíodh leir so fóill," aippa feair eile, "agus tuigíodh chaoiál t'á ná go bpríomhuisce riú den feair rin aip chéannaigh ré capall uairí."

Céirteaniseadh an tóirnáe annphín agus ríseart leir óe aip chéannaigh an feair rin capall uairí. "Dáile, aitheoir a' tóirnáe, "chéannaigh feair eicín capall uaim le goiliúid aé ní féadadh a maoibh gurb é rin, marí níor éigí mé runtar ná aitne aip, aé comh fada le mo méabhair ríilim gurb é an feair céadúna é. Dé," aitheoir, a' tóirnáe, "máid agam a ói an capall, ná marí mé a' ríol leir i bu chéapt go mbeann m'ainm agus mo flomineadóir aip éigí deirtear deipriú an capaill."

Rúgar aip a' gcapall agus bpréachnaiseadh aip a cora agus ói a déanm agus flomineadóir an tóirnáe aip a' gcapall marí duibhaint ré. Cómhluat agus éomh, táinig aip chéannaigh an tóirnáe aip éigí an capall chéireadhair gurb é an éadoi aip chéannaigh an dhúine bocht uairí i.

"Ó," aitheoir a' tóirnáe leir an dhúine uaryl, "nád mórí an náipe t'á duit an dhúine bocht rin a' bheit i'gair do bpríorúin leir an fad-re fá n-a éind énearta fém, agus maraíodh gur éar Dia annpheo mire béal ré chroicta agus. Dé ré an ceaptáin tú fém a chroicadh anoir marí gheall aip an ríseannáil éagóraíodh a éigí aip a' bhearn bocht."

"Ó, ní chroíráidh mire," aitheoir an dhúine uaryl. "Tíubhá maoibh mire punt t'á." Fuair ré an mire punt. Sin marí ériúthas an tóirnáe t'á. Tús ré leat an aitseán don tóirnáe.

peadar ó tibreáin.

SEAN-FOCLOA.

Fáil i ntonnára na foisla.
Comháit an chnámh & leanfa an maoibh tú.
Coróin an coisimhseach & ná taobhúis é.
Nil te déanamh le dhúine t'ít-náipeadh ac t'ít-náipe a chaitearán leir.

T'fearr ói náipb feairí rísealaictear matit i'nteach ná trósc-rísealaictear.

Fágsann an lá locht aip obair na horóise.

AN STOC & AN CEARNÓS.

Bí fáinn alt fada eile aip Éanáin ó Seán Mac Éinns a bheit ra bpríoréart an m'í reo. Bí ré ríseálmh t'á láimhe na gclóbhóri le mi aé ní maoibh aon ghealas agus na clóitóiri leir na europeacháin a éigí i gcel. Tá rún agaínn so mbeir tú agus ann an m'í reo éigainn.

tomás o catáin,

Lón-Ceannaróe,

SRÁID na siopas,

i nGallimh.

Viaú, Tae, & Fionn aip feabhar.

EADAC SAEDEALAIC AIR FEABHAR LE
Faighil ó PROINSIAS MAC DONNCHADHA & COMH:

A ÉIGÍ DILÉATAR I GCOMHNAIR LE DÉANTA:
NA HÉIREANN A ÉIGÍ 'UN CINN.'

PROINSIAS MAC CONNCHA

& A COMHLUCT.

DÍOLTÓIPÍ & REACATÓIPÍ
Tae, Fionta & Beata,
i nGallimh.

NÍ ÉIS LE AOMHNE A MAOIBH NA BHUIT EAPPAD
— DÚCTÉARAIC SO LEORI ANNPHEO. —

TÁ CULTAÍ & CÓTAÍ MÓRA NAÉ
BHUIT RÁPHÚ I NA GSIOMHN AS
ANTOINE Ó RIAIN,
SRÁID NA SIOPAS,
::: i nGallimh. :::

"PÁINNE AN LÁE."

PÁIPÉAR OIRISEAMAIL CONNCHADHA NA HAEDELGE.
MÁR HAEDEAL TÚ, CEANNUÍS AGUS LÉIS SAE
REACHTÍMÁIN É.

SÍONTÚS: (Le n-íoc níomh ré)
BLAÍAN 10/10.
LEAT-BLAÍAN 5/5.
RÁITE 2/9.

LEATHANAIDH DO MACAIBH LÉIGINN ANN SAE
REACHTÍMÁIN. TEAMPASÍ RÍSEARTA DO
CHAOBAIDA, COLÁRTÍ, SCOILLEANNA.

AN BAIMISTEOIR,
25, SEANNÓS PHARNELL,
ÁLT CLÍAT.

CLOCAR OÍRDO NAOMH URSLA, 1 SLÍSEAC.

OIRDEÁCÁIR I SEÓIPÍ NA HOLTGOITHE I SEÓIPÍ
RÍSEARTUÍ AN RÍOFH-MEADHONAISS, NA MBANNCE.
CUMANN NA GCEOLTÓIRÍ, 1.S.M., TRÁCÉALA,
SGOLÁIPEACHTA OIRDEÁCÁIR NÁIRIÚNTA, 7C. TÁ
RÍOL TIGEACÁIR FÁ LEIT AGAÍNN.

DIAMHUR Ó DONNACHÁIN,

SAC RÍSEAR TORADH, RÍOT, MILREÁIN, 7C.
SRÁID SEATA LIAM,
i nGallimh.

AN STOC & AN CEARNÓS

ORDÓ

TON

MBAIMISTEOIR,
COLAÍSTE NA H-OLTGOITHE,
NA GALLIMHE.

A CARA,
CÚIR ÉUSAM COÍPEANNA
DEN STOC & AN CEARNÓS SAC MÍ SO
CEANN.

AÍNM
SEOLAÐ
.....

An t-áit leat £5,000,000 a coinneál in Éirinn?

Seirbhís Saeóil na hÉireann an capn mor rí ar fhorbairt gaeilg do Seán Óuirde i ngeall ar aingseach Urruðair, ar Lóráid, ar Tionóire agus ar Saoiséal Daoine, agus eaitlúint éagairt o'Éirinn i meadó £80 ar gaeilg £100 de rin.

an Saeóil-comhluict taiscne um URRAÐAS NAISIUNTA, TEORANTA
(The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG - 30 FAITHCHE AN CHOLAISTE, ATH CLIATH

CURRÍS LE DÉANTÚIR NA HÉIREANN.

TOMÁS PÁMAR & A COM.
muilteoirí pláin,
1 nGallimh.

b. V. O HÉIMÍS,
Lón-éannairde,
GALLIMH.
Saeil puro ar feadar.

S. T. O COISDEALBÁ,
an céarnós,
GALLIMH.

An feoir ir feairí le páistí aige.

P. O CAOMÁNAÍS, ph. c.
SRÁID ÓRDÓ,
na Gallimhe.

TEAC ÓRTA UI MATSAMHA
SRÁID FOSTER,
1 nGallimh.

Aonádaítear san locht.

TOMÁS BREATHNÁC,
Lón-éannairde.
an céarnós, 1 nGallimh.

Teap-intreab, Taoráean-óibheáda, agus
Forasneamh Tíche.
ROIBÉARDÓ MAC DOMHNAILL,
Sráid Domhnic, Gallimh.
Muimh cém-réalt:
"Plumbur," Gallimh

Ó CUIMÍN & Ó BREANAISS,
is SRÁID NA SIOPAF,
1 nGallimh.

An Teac ir feamh le haíshaird gaeilge
rómpt
An teac ir feairí le haíshaird gaeilge rómpt
thoradhaim & déantúir iarráinn.
Oileanna, ríolta, páipeáin balla, &c.

Bu séairt d'áit gaeilgeoir i mbalfe
áta cliat san aon spáinn do éannaé

ac

Eran

Cíinneáde

AN T-ARÁIN IS FEARR D'AIDÉANTAR.

124 SO DTÍ 131 SRÁID PARNELL

AGUR

BÁCÚS NAOMH PÁDRAÍS,
BAILE ÁTA CLIAT.

SUICÁN - 3141.

CUMANN URRAÐAIS CÁTRAC
BAILE ÁTA CLIAT.

4 SRÁID UACTARAC US CONAILL,
1 MBALFE ÁTA CLIAT.

Comhaimsear le Caireal na Riois,
Comhaimsear le Teangeal na Dchiath
Comhaimsear le aon pléibh inar an ghearr
Cumann Urruðair Cátrac Át' Cliat.
Connighmis i nÉirinn an t-airgead,
Bíod ag Seán Óuirde moj a bhearr,
Agur beiò an t-ád oíráinn fearta,
Át' ciatl a bheit agamh aghaidh.

NÁ DÉAN FAILLÍSE SA SCÚIS.

CUMANN URRAÐAIS.

MUINTIR NA HÉIREANN

Tá an teacáit-fíteacáit aonair ór cionn £25,000

Tá teacáit éap bairri le aon t-úrruðair raoisair
agur t-úrruðair-pealaíod.

Tá fírtí-íomairí uata.

ÓRDÓ OÍRÍS:

16 CÉARNÓS PARNELL,
ÁT' CLIAT.

AN HALA LEISÍS.

Sráid Seata Liam & Sráid Domhnic,
na Gallimhe.

Saeil leisíear ar feadar & ar gloine.
Seán Ó Faoláin, L.P.S.I., poitice

eadaí ar feadas.

MÁS MIAN LEAT CARRAÍDE
FOANTA PÁSÁIL AR A LUAC
TÉIRÍS SO TEAC : : :

MÁIRTÍN US BHRAONÁIN,

SRÁID NA SIOPAF,

1 nGallimh.

AR PÁSÁIL ANOIS

AN DARA CUR AMAC (AIT-RÍMDHÉÁ).

POCLÓIPÍ SAEÓILGE TE
FUAIM SAEÍC POCAIL

A CHUN I SCÉILL DON LEISCEOIN

SÉAMUR Ó DUILINNE AGUR
PÁDRAIC Ó DÁLAIS

A CHUN LE CÉITE

220 LEISCEOIN. LUAC 2/6 GLAN
BPORTA 2/9.

Tá tuairim i 10,000 focal ann, na focail
atá i n-úracht de ghnáth. Beiò an leabhar reo-
i n-a cùl toraic don mac léiginn, oon-
teartatarde & don duine gnior tráchtáil im-
áit ar bith a bhfuil Saeóilge ar labhairt ann.

Séairt aitheis "The Irish Newr," go mearma.

Séamur Ó DUILINNE & PÁDRAIC Ó DÁLAIS.
Bhudo le éirí na Saeóilge a éirí ar aghaidh
nac mearmaíodh ó ríomhodh an t-ácaidh Eogain
Ó Siadháin a éirí leabhar.

COMLUÍCT ORDEACAIR NA HÉIREANN TEORANTA.

89 SRÁID TALBÓTÓ, ÁT' CLIAT AGUR LUÉT:
BÍOLTA LEABHAR FRÉ CÉITE.

SÉAMUS Ó BÉACÁIN

Ceannurde Suail & lomácupóim.

SRÁID MEADONAC NA GALLIMHE

Tá an tae ir feairí i gConnaclta & go leor
neite eile atá maetanaíte le páistí i dtí.

MONICA NÍC DOMHNAILDA,

SRÁID ÓRDÓ NA GALLIMHE.

TÁ TEAC A BHUILE COMPÓINT ANN AG

SÉAMUS Ó LAIDE,

SRÁID DOMHIC FOCTAIR NA GALLIMHE

"Toga saéa diò & rean saéa díge" aige.

Ó HÉIREAMHÓIN.

Carráinnai & Gluaisteáin & Gléar roinntar.

SRÁID EYRE NA GALLIMHE.

Seannuis éadaí ar bith teartuirgear uair
ag tis . . .

Tomáir Uí CÁTÁIT,
1 nGallimh,

Dit a bhuiše tú luac do éirí aigisi.